

Akadeemik

Jaak Järv

70

Jaak Järv on sündinud 5. novembril 1948. aastal sõjajärgses Tartus teenistujate peres. Põhihariduse omandas ta Tartu 10. Koolis, kus tal juba kuuendas klassis tekkis keemiahuvi. Keskkooli lõputunnistuse sai ta aga Tartu 5. Keskkoolist, kus õppis legendaarses keemiaklassis koos mitmete praeguste akadeemikute, professorite ja teaduste doktoritega. Tartu Ülikooli keemiaosakonna lõpetas Jaak Järv 1972. aastal. Kandidaaditöö teemal “Atsetüülkoliinesteraasi spetsiifilisuse ja reaktsioonimehhanismi uurimine, kasutades keemilise kineetika meetodeid ning kvantitatiivseid struktuuraktiivsussõltuvusi” kaitses ta Eesti TA Keemiainstituudi juures. See töö oli oluline Alzheimeri tõve diagnoosimisel. Keemiadoktori kraadi kaitses ta 1990. aastal Moskva Ülikooli juures ning selle tähtsus seisnes keemilise kineetika meetodite kasutuselevõttus retseptorligandi toimemehhanismide selgitamiseks. Professorikutse sai Jaak Järv 1991. aastal ning 1997. aastal valiti ta Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks loodusteaduste alal.

Pea pool sajandit on Jaak Järve tegevus olnud seotud Tartu Ülikooli keemia instituudiga, kus ta 1972. aastal asus tööle orgaanilise keemia kateedri nooremteadurina. Pärast aspirantuuri töötas ta samas vanemõpetajana, aastatel 1982–1983 oli dotsent, 1983–1991 teadusprorektori asetäitja, 1985–1991 bioorgaanilise keemia laboratooriumi teaduslik juhendaja, 1998–2003 füüsika-keemiateaduskonna dekaan. Alates 1991 on ta Tartu Ülikooli orgaanilise keemia professor ja aastast 2008 õppetooli juhataja. Alates 2007 on Jaak Järv Eesti Teaduste Akadeemia toimetiste peatoimetaja ja kirjastusnõukogu esimees ning alates 2017 akadeemia peasekretär.

Akadeemik Järve viljakas teadustöös on peamisteks uurimisvaldkondadeks olnud biokatalüüsi ja retseptoorsete protsesside spetsiifilisuse ning mehhanismide uurimine kineetiliste ja teiste füüsikalise-keemiliste uurimismeetodite abil. Ta on olnud 27 doktori- ja kümnete magistratööde juhendajaks, avaldanud üle 200 teadusartikli.

Jaak Järv on Eesti Biokeemia Seltsi liige (2004–2011 president) ja mitmete välismaiste erialaseltside liige. 1991. aastal valiti ta Kuopio Ülikooli ja 1996. aastal Uppsala Ülikooli audoktoriks. Kahel korral on Jaak Järve tööd tunnustatud riikliku teaduspreemiaga (1987 ja 2000). 2009. aastal autasustati Jaak Järve Valgetähe 3. klassi teenetemärgiga.

Oma huvialadena teadustöö kõrval on Jaak Järv nimetanud loodusteadusliku õpitarkvara ja arvuti kasutamist loodusteaduste õpetamisel koolis, kodukujundust ja kokandust.